

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

De foreslåede ændringer omfatter følgende:

1. Tillægelse af valgret og valgbarhed til kommunale råd til finske, islandske, norske og svenske statsborgere, som har haft bopæl her i landet i tre år. Denne del af forslaget bygger på en henstilling fra Nordisk Råd (§ 1, nr. 1 og nr. 6).

2. Omlægning af valgperioden som en konsekvens af omlægningen af det kommunale regnskabsår fra finansåret til kalenderåret, således at det hidtidige sammenfald med det kommunale regnskabsår opretholdes (§ 1 nr. 4, 5, 9, 16, 19, 20 og 21 samt §§ 4-6).

3. Tidsbegrænsning af det tab af valgbarhed, der kan være en følge af en idømt straf, samt præcisering af adgangen til at rejse indsigelse mod en kandidats valgbarhed på grund af straf (§ 1 nr. 3, 17 og 22).

4. Konsekvensændringer som følge af det fremsatte forslag til lov om Københavns kommunes styrelse (§ 1 nr. 2, 7, 15, 18, § 2 og § 3).

5. Foranstaltninger til begrænsning af stemmesedlernes format (§ 1, nr. 8, 10-14).

6. Fremrykning af valg til menighedsråd fra 1981 til 1980 (§ 8, stk. 4).

Lovforslaget indebærer ikke administrative konsekvenser. Lovforslaget vil alene for staten og kommunerne medføre en merudgift pr. nytillkommen vælger som følge af den under nr. 1 foreslåede udvidelse af vælgerkorpset, og denne merudgift skønnes at ville svare til den gennemsnitlige udgift pr. vælger.

Lovforslaget er forhandlet med Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner samt valgbarhedsnævnet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

I foråret 1974 nedsatte Nordisk Ministerråd efter henstilling fra Nordisk Råd en arbejdsgruppe med den opgave, dels at tilvejebringe et grundlag for stillingtagen til det principielle spørgsmål om, hvorvidt nordisk kommunal valgret og valgbarhed burde gennemføres, dels at redegøre for de tekniske og administrative problemer, som en sådan reform

ville give anledning til. I den af arbejdsgruppen afgivne betænkning (NU: 1975:4) udtales, at der efter arbejdsgruppens opfattelse ud fra tekniske og administrative synspunkter ikke vil være noget til hinder for, at der tillægges indvandrere fra de nordiske lande stemmeret ved førstkommande kommunevalg i hvert enkelt nordisk land efter 1975.

Den 14. oktober 1975 besluttede Nordisk Ministerråd efter henstilling fra Nordisk Råds præsidium, at der snarest muligt og senest med virkning for kommunalvalgene i Finland og Sverige i 1976, i Danmark og Island i 1978 og i Norge i 1979 søges gennemført en ligeartet lovgivning om nordisk kommunal valgret og valgbarhed baseret på principperne i betænkningen fra den nordiske arbejdsgruppe, således at der til valg til såvel primære som sekundære kommuner indrømmes valgret og valgbarhed for nordiske statsborgere, som i en mindsteperode, der ikke bør overstige 3 år, har haft ophold i det pågældende nordiske land, og således at der ikke for opnåelse af valgbarhed fastsættes specielle valgbarhedsvilkår ud over, hvad der gælder for retten til at stemme, eller som gælder for landets egne indbyggere. På Nordisk Råds 24. session i foråret 1976 tog Rådet Ministerrådets nævnte beslutning til efterretning.

Den foreslåede bestemmelse tilsigter i overensstemmelse med Nordisk Ministerråds beslutning at hjemle statsborgere fra et andet nordisk land valgret og valgbarhed til såvel kommunalbestyrelser som amtsråd.

En tilsvarende reform er gennemført i april 1976 i Finland, og forslag herom forventes fremsat i Norge med henblik på ikrafttræden inden kommunalvalgene i 1979. I Sverige er der ved en i 1975 gennemført ændring af kommunaloven med virkning fra den 1. januar 1976 indrømmet alle indvandrere uanset nationalitet valgret og valgbarhed ved kommunalvalg. Island har ikke taget principiel stilling til spørgsmålet om gennemførelse af fællesnordisk valgret. Det er regeringens opfattelse, at reformens gennemførelse ikke bør betinges af gensidighed, og efter forslaget vil der tilkomme her i landet bosatte islandske statsborgere valgret og valgbarhed, uanset om tilsvarende ret indrømmes danske statsborgere bosat på Island.

Efter forslaget skal nordiske statsborgere opfylde de almindelige for danske statsborgere gældende valgets- og valgbarhedsbetingelser, bortset fra kra-